

KIÁLLITÁSI ÉRTESEITŐ.

A PÉCSI ÁLTALÁNOS MŰ-, IPAR-, TERMENY- S ÁLLATKIÁLLITÁS

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK NAPONKÉNT.

Előfizetési ára:

A kiállítás tartamára 2 frt.
Egyes szám 7 kr.

Kapható minden könyvkereskedésben
s a deliányüzsdén.

Hirdetési árak:

10-szeri hirdetésnél 1 haábon
1 petty sor . . . . . 5 kr.
5-szöri hirdetésnél . . . . . 6 kr.
1-szeri hirdetésnél . . . . . 8 kr.
Minden hirdetéshez 30 kr.
belyegdíj fizetendő.

Szerkesztőség:

Király-utca 14. sz.

Szerkesztik és kiadják:

Feiler Mihály,
Haksch Lajos,

Lenkei Lajos,
Várady Ferencz.

Kiadóhivatal:

Király-utca 14. sz.

Pécs város polgáraihoz.

Pécs, 1888. augusztus 24.

A holnapi nappal Eszék városából, a Magyarországhoz mindig hí Slavónia központjából nagyszámú vendégek érkeznek Pécsre. Az eszéki gazdasági egyesület és a kereskedelmi és iparkamara tagjai ezek, kik családtagjaikkal és számos magánosokkal jönnek hozzánk, kiállításunk megismerésére.

A kiállítás rendező bizottsága elhatározta, hogy az eszékieket, a horvát-slavon társországok polgárait ünnepélyes fogadtásban részesíti.

A legnagyobb mértékben helyeseljük a bizottság ez elhatározását, mely bizonyára Pécs sz. kir. város összes polgárságának is tetszésével találkozunk.

Magyarország a vendégszeretet classicus hazája. A hozzánk jövő idegen nem győz eleget beszélni a magyar ember páratlan udvariasságáról, szeretetreméltóságáról, előzékenységéről, melylyel vendégét elhalmozza. Nem kutatjuk, hogy: vendégünk honnan származott? mit tett? Csak azt tudjuk, hogy átlépte házunk küszöbét s e percztől fogva mindaddig, míg nálunk időzik, a család tagjául tekintik.

Bizonyos, hogy vendégszeretetünkben — a pillanatnyi föllobbanások nemzete lévén — sokszor ragadtattuk már magunkat túlzásra; bizonyos, hogy vendégszeretetünkkel sokan és sokszor visszaéltek már, de bizonyos az is, hogy, ha valaha egy nemzet fainak vendégszerető fogadtatása részünk-

ról okadatolt volt, kétszeresen okadatolt e fogadtatás az eszékiek iránt.

Minek kerüljessük? Kimondhatjuk bátran, hogy a magyar és horvát-slavon nemzetek között a jó viszony sok kívánni valót hagy hátra s hogy az a testvéri kötelék, mely egyrészt Magyarország népeit, másrészt Horvát-Szlavon-Dalmát-országot szent István koronája alatt föloszthatatlan egységbe foglalja, sajnos, csak a törvények szavaiban létezik. A horvát és magyar nemzetet, kiknek csaknem egy ezredéven át közös történetük volt, kiknek vére századokon át egy ugyanazon célért, egy ugyanazon ellenség ellen, egy ugyanazon csatamezőn egyenlő bőségben hullott, ma az érzelmek egész tengere választja el, mely minden perczen túlradással fenyeget.

És mi e visszavonás oka? A félreértés! És ennek oka? A kölcsönös érintkezés hiánya és egymás nemismerése és e mulasztás sulya inkább reánk magyarokra, mint a horvátokra nehezedik, kiket, midőn velük a kiegyezést megkötöttük és nemzeti függetlenségüket biztosítottuk, teljesen elhanyagoltunk. Azon tudatban, hogy a horvát-slavon nemzetnek mindent megadtunk, amit megadhattunk, kiszolgáltattuk őket egy tehetetlen és perfid kormányának és engedték, hogy az egy még perfidebb ellenzékkel összejátszva a horvát nemzet szívetőlünk elidegenítsék s így történt, hogy a horvátoktólunk, kik függetlenségüket önként elismertük és alap törvényeinkbe ígtattuk, önállóságukat és boldogulásukat féltik.

Ezek az állapotok egyaránt károsak úgy Magyarországra, mint Horvát-Slavonországra nézve; ezeken az állapotokon változtatni kell és változtatnunk lehet különösen most, midőn Khuen Héderváry gróf bánnal az élén Horvátországban egy becsületes kormány uralkodik és egy hatalmas párt létezik, mely szigorúan a törvények alapján áll.

De hogy a két testvér-nemzet között közeledés jöhessen létre, az első lépést meg kell tenni. Az eszékiek holnap hozzánk jönnek. Ragadjuk meg ez alkalmat. Fogadjuk őket ünnepélyesen, fogadjuk őket, mint a horvát nemzet küldötteit, fogadjuk őket, mint rég nem látott, messziről megjött kedves testvéreket. Győződtessük meg őket önzetlenségünk ról, üzzük el lelkükből az irántunk táplált gyanút és bizalmatlanságot, szorítsuk őket keblünkre, hogy a lelkesedés szent tüzeben egygyé forrva vállvetett erővel munkálkodjunk Szent István birodalmának jólétére, dicsőségére, ereje öregbitésére.

Legyen az eszékiek fogadtatása magyar-horvát testvértesületi ünnep. Legszentebb nemzeti érdekeink kívánják ezt így. Pécs sz. kir. város polgársága bizonyára megérti és teljesíti e nemzeti érdekek követelményét, s e tény az egész magyar nemzet helyeslése fogja követni.

Feiler Mihály.

A pécsi képkiallítás.

Nagyon helyes volt az orsz. magyar képzőművészeti társulat részéről az eszme, hogy a mi kiállításunk alkalmát fölhasználva, vándor-kiállítását nálunk rendezte.

TÁRCZA.

A mit a kis feleség megkívánt.

Már három hónapos házások voltak s Aladár, a fiatal férj még nem látta, hogy van berendezve a felesége hálószobája. Pedig Ella, a gyermek, kecses kis feleség igazán nagyon szerette az ő Ladikáját; őh az volt az ő szeme fénye, az a barna, bodros hajja, kék szemű s csinosan pedrett bajszu ember, ki örökös mosolyával a finoman metszett ajkszegletek között, élénk ragyogással szép fekvésű szemeiben igazán bódító volt egy fiatal asszonyi teremtsére.

De hát ő még gyermek, a ki nehezen tud hozzászokni ahhoz a gondolathoz, hogy az a férfi, a ki oly szerelmesen mosolyog reá, az az ő férje. Neki eddig csak imádói voltak, a kik kihúzott feszességgel hajlongtak körülte s boldogságtól ragyogtak, ha csak az úja hegyét érintették, mikor kezet adott nekik s most ez az ember nem hogy megelégednék azzal, ha ő az egész kezét csapja nagy dévajsággal a tenyerébe s azt még meg is engedi csókolni — hanem tovább megy s két erős karjával át is öleli, magához is szorítja s arra kényszeríti, hogy — megcsókolja.

Őh ő soha sem csókolta férfit életében — csak a papáját meg a nagybácsit; de azoknak meg olyan bozontos nagy bajszuk volt, hogy ha arra csókot nyomott is, az nem jutott el a papa vagy a bácsi szájáig — viszont az ő csókjuk sem

volt képes keresztül törni a bajusz-erdő sűrűjén az ő kis bibor ajkaihoz.

Ezek a csókok tehát nem számítanak; de már az Aladár csókjai . . . . . ezek tüzesek és — tudja az ég miért . . . . . olyan félemltetesek is! Úgy kitűzel annak az Aladárnak az arcza, a szeme, szenvedélytől piheg a keble — — — egy szóval: szokatlan.

Nem is engedte egészen magához közel férközni, most is csak úgy kellett Aladárnak magát viselnie, mint mikor még vőlegénye volt.

Aladár rendszeren az egész napon el volt foglalva, alig láthatta a kicsi feleségét s este, mikor hazajött, még csak meg se ölelhetette, magához sem szoríthatta, csókot sem nyomhatott azokra a némán is beszédes kis ajkakra. Vacsora után „jó éjt“ kívánt a kis feleség s ment — lefeküdni.

Aladárnak az írószobájában volt megvetve az ágya — már három hónapja.

*

Eljött a kiállítás. A lapok tele voltak csupa kiállítási cikkekkel. Egy szép reggelen véletlenül Ella is megtudta, hogy Pécsen kiállítás leledzik; ott olvasta az újságban, eddig bizony nem sok gondja volt rá.

— Úgy-e elviszesz muczusom a kiállításba? Én látni akarom, no akarom!

— Akarod? Jó!

— Hát miért néztél most olyan furcsán?

— Csak azért, hogy . . . úgy-e előttem milyen szent a te akaratod?

— Szent — szent, de azért én látni akarom a kiállítást!

— Akár most mindjárt.

— Legyen úgy, legyen a te akaratod szerint is.

— Az én akaratom! Hahaha! — Kaczagott föl Aladár. — Nos hát legyen az én akaratom szerint . . . Azt hiszem úgy is lesz. — Tette hozzá Aladár kis szünet után.

*

Aladár legelőször is a Hoffmann pavillonjához vezette kis feleségét. Megmutatta neki azt a pompás, kényelmes berendezést — a hálószobát is. Két ágy egymás mellett.

Oda haza csak egy volt. Aladár az írószobájában volt.

— Lásd Ellám ez a tükéletes lakásberendezés.

A kis menyecske haragos szemvillogással válaszolt a célzásra.

Tovább mentek. Nyomban a nagy iparsarnokba sietett Aladár a feleségével. Ott a Zsolnay majolikáit mutatta meg neki. Az asszonyka el volt ragadtatva.

— Ah ni az a gyönyörű váza! Óh hát még az az aranyos kis kávéscésze! Jaj hát az a pompás, drága nagy korsó! Istenem, nekem az a korsó kell! Nem — nem ez, a gyönyörű thea-service, az kell, ezt vedd meg! Edes muczikám, drága Ladikám, aranyom, vedd meg, vedd meg! No úgy-e megveszed?

Több látni való akad az idegeneknek. És látogatják is erősen.

De meg is érdemli a kiállítás e pártfogását, mert a képek mind a szám, mind a minőség tekintetében a művészek meleg érdeklődéséről tesz tanúságot. A 117 számból álló kiállítás, kisebb-nagyobb alakban váltakozva nagyon szép képeket tartalmaz.

Tolnay Ákos „Haldokló apáczá“-jánál a színezés kitünő, a fehér szín egész skáláját találjuk föl, a nélkül, hogy talán egyhangúvá válnék; de maga a tárgy is megállítja a nézőt. Feszty Árpád a „Kárvalottak“ című képe erőteljes és határozott kézre vall. Skuteczky Döme egy a Besztercebánya vidékéről vett tárggyal is képviselteti magát, a kitünően megfestett „Vásárfiá“-val; ezen kívül még két „Velencei leány“ is van Skuteczkytól, melyek azonban egész jelenetet ábrázoló képeiből vett reprodukálások, mi azonban nem tesz akadályt arra, hogy ne vonuljon végig rajtuk a lebilincselő kedvesség. Gyárfás Jenő a nemzeti muzeum által megvásárolt „Tetemre hívás“ képének dicsőségével megelégedett, még 1883-béli festményével „A tél öröme“-vel jelent meg, mely azonban műveinek jobbjai közé tartozik; már maga a tárgy, az alakok élénksége és természetessége megállítja a nézőt. Vastagh Gy.-től Keresztesy budapesti vívó-mester látható, mely karakterisztikus, kitünő arczkép. Patoky László, a fiatal nemzedék e tehetséges tagja, két nagyobb terjedelmű képpel képviselteti magát; „Az utolsó kenet“ és a „Huszár-roham“. Than Mórtól egy szépen megfestett „Római fiu“ van. Bihari Sándornak bár kis szabásu, de nagyon csinos hépe a „Kit érdekel a politika.“ Peske Géza, ki Pécsen is járt iskolába, különös színeket használt „Konyhakertben“ képéhez.

Tornay Gyula „Egy jó falat“-ja, Szirmay Antal „Kölesönös meglepetés“-e szerzőjüknek csak nevét nagyobbítja. Igen jó Burger Lajos „Múlándóság“-a is. Greguss Imre „Nebántsvirág“ és „Csárdás“ képeivel mutatja be tehetségét. Bruck Miksa „Két szerelmes pár“-ja szép jövőre enged következtetni. Aggházy Gyula különbbel képviselthette volna magát, mint a „Komoly kérdés.“ Vágó Pál „Halászkok“ képén némely részlet igen csinos. Feledi Tivadar „Keresztény vértanu“-ja is sikerült. Hollósy Simon „Jó bor“-a tehetségre vall. Molnár Józsefnek a sok között van sikerült képe is.

Városunkból ketten vannak képviselve. Irinyi Sándor főreáliskolai rajztanár, két igen jól megfestett kis tájképpel jelent meg, míg Holló Zsigmondtól négy kép látható, melyek között a „Téli táj“ a legsikerültebb; kedves kis kép, nem nagy igényekkel kíván fellépni s ép ez által hat a szemlélőre.

Tájkép általán véve igen szép számmal van a tárlaton, mindmegannyi jeles szerzőtől. Igy — a főnnebb említettekén kívül — Keleti Károly, Ligeti Antal, a boldogult Mészöly Géza, Spányi

— Menjünk csak tovább, halad az idő, még sok minden van hátra.

— Nem — nem én addig el nem megyek, míg azt a service-t meg nem veszed. Az nekem kell — bármi áron.

— Bármi áron?

— No igen, hogy tudniillik bármilyen drágán adják is.

— Ohó abba nekem is van beleszólásom! Én nem adok ki annyi pénzt. Ha úgy kötöd magad hozzá, vedd meg te. Igen ezt neked kell megvenned.

— Istenem, hát hogyan venném meg én?

Aladár odahajolt a kis felesége füléhez:

— Emlékszel arra a Hoffmann-pavillonra?

— Nos?

— Nekem az a hálóberendezés nagyon tetszik.

— Tán megvegyem neked s akkor te cserébe megveszed nekem ezt a service-t.

— Nem kell azt megvenned, meg van nekünk mindenünk hozzá, csak a szerint a minta szerint rendezd be te is.

A kis menyecske szeme megvillant, dévaj tekintettel mélyedt Aladár élvsóvár szeméibe.

— És akkor az enyém lesz ez a service?

— A tied lesz!

— — — — —

— És az övé lett.

Dr. Muki.

Béla, Brodszky Sándor, Mesterházi Kálmán, Tölgyesy Arthur, Valentiny János művészete mellett igen szép képek tanuskodnak.

Képviselve vannak még: Grósz Béla, Tahy Antal, Szobonya Mihály, Kardos Gyula, Kleinberger Náthán, Herzl Kornél, Basch Gyula, Györök Leo György, Lechner Gyula, Ujházi Ferencz, Nadler Róber, Neogrady Antal, Greguss György (vifestményekkel), Kovács László, Tarnóczy Berta, Nagy László, Molnár Adél, Telegdy László, Kimnach László.

Vastag Géza „Libapásztor leány“-a és Balló Ede „A kis kártyavető“-je szép jövőre engednek következtetni. Konek Idának több kisebb-nagyobb értékű műve van a tárlaton, hasonlólag Jendrassik Jenőnek is. Ebner Lajos „A nyalánk“-ja, Dux Zsigmond „A paraszt végrendelete“, Karcsey Lajos „Incelkedő“-je jó képek.

A szobrász-művészetet csak egy darab képviseli, Gerenday Béla „A kis tüntető“, mely igen sikerült alkotása a tehetséges fiatal szobrásznak.

Elismeréssel kell megemlékeznünk a képzőművészeti társulat két életétől: Keleti Gusztáv igazgatóról és Telepy Károly gondnokról, kik e kiállítás rendezése által alkalmat adtak a vidék közönségének is, rendszeresen csak a fővárosban látható képkiallítás élvezésére.

Rónaky Kálmán.

Baranyamegye lótenyésztéséről.

A kiállítás tartama alatt rendezett időleges kiállítások közt a lókiállítás, lótenyésztésünk emelése érdekében szinte fontos helyet foglal el, amelyben hivatva volna megyénk jelen lóanyagáról megközelítő képet nyújtani. Megyénkben a lótenyésztés ügyét a nagyméltóságú m. kir. földművelés, ipar és kereskedelemügyi miniszterium által kiadott utasítás szerint 1869-ben Jeszenszky Ferencz alispán elnöklété alatt megalakult megyei lótenyésztési bizottság vezeti; megállapítja, illetőleg javaslatba hozza a fedeztetési állomások számát — küldöttségileg részt vesz a méneknek fedeztetési állomások szerinti beosztásánál — felügyeletet gyakorol a fedeztetési idény alatt az egyes fedeztetési állomásokra és képviseli a megyei lótenyésztők érdekeit.

Örvendetes tény, hogy a bizottság ez utóbbi törekvésében az intéző körök részéről, a mennyiben az állam pénzügyi viszonyai és más megyék szinte jogos igényei megengedték, mindig elismerésre és támogatásra talált.

A megye területén 1869 előtt volt 5 fedeztetési állomás 24 ménnel. Nagyobb haladás csak 1875 óta észlelhető, mert idő kellett hozzá, hogy a tenyésztők érdeklődése felköltessék és meggyőződjenek az okszerű tenyészirány hasznosságáról. 1888. évben már 20 fedeztetési állomásunk 56 ménnel volt, de nem csak ezen tény bizonyítja haladásunkat a lótenyésztés terén, de azon körülmény is, mikép a mének kihasználási arányszáma jóval emelkedett, mert az első években a csekélyebb ménlétszám mellett a mének kihasználási arányszáma az átlagban venni szokott 40 kanczán jóval alul maradt, míg most a mének kétszeres létszámánál a kihasználási arányszám a 40-et jóval felülmúlja.

Voltak évek, hol az arányszám az egész megye területére számítva 52.5—56.1 közt mozgott, sőt egyes állomásokon 60 egész 75-ig emelkedett az arányszám. Ez utóbbi körülmény eléggé bizonyítja, hogy a mének számát okvetlenül emelni kell, ne hogy a csikó-szaporulatban csökkenés álljon be és ez által a tenyésztők kedvüket veszítve, a lótenyésztéssel felhagynának. A már említett pénzügyi viszonyaink folytán az állami mének létszámának emeléséről fájdalommal le kell mondanunk; miért is a bizottság a meglévő anyag felhasználásával és a megye közönsége által előterjesztés érdemében 1881. évben hozott szabályrendelete pontos betartásával volt kénytelen a fedező mének számát emelni, és ez szerint 1885-ben 18 drb., 1886-ban 19, 1887-ben 35 drb. magán mén nyert fedeztetési engedélyt. Fedeztetett tehát a megye területén az állami mének beosztásával 1885-ik évben 69. 1886-ban 73, 1887-ben 89 darab mén.

Ezen számok azonban alig közelítik meg a szükségletet; kell tehát, hogy a bizottság főtörekvése legyen, a mének létszámát még tovább fejleszteni, ne hogy a helyes irányban megindult lótenyésztésünk visszaesésnek legyen kitéve. 1875-től bezárólag 1887-ig 22,204 kancza lett állami mének által fedezve. A vemhes kanczák közül

eladatott 1429 drb., kimult 419, elvetélt 548, lett csikó 10339, összesen 12737 vemhes kancza.

Az eredmény tehát a fedezett kanczák számához 57.360/100 száztóli, 1885-től bezárólag 1887-ig magán mének által fedezve lett összesen 3472 kancza. A vemhes kanczák közül eladatott 186, kimult 57, elvetett 66, ellett csikó 1718, összesen 2027 darab.

Ezen eredmény 58.42/100 száztólinak felel meg. Tekintve hogy földműves gazdáink lovai egész éven át nehéz munkát végeznek, az elért eredmény kedvezőtlennek nem mondható, annál is inkább, mert a vemhesség első stadiumában az elvetelés nem mindig constatalható.

Haladásunkat feltünteteti a következő adatok összehasonlítása. Összeiratott 1877. évben 51.198 ló ezek közül alkalmasnak találtatott összesen 2235 ló, és pedig 953 háttas, 1274 háttas és 8 teher hordó ló vagyis alkalmas volt

mint paripa 1.8

mint háttas ló 2.5

összesen: 4.3/100

Az 1888. összeírás szerint van a megye területén összesen 52.143 ló, ezek közül alkalmasnak találtatott

háttas ló 2322 = 4.4/100

háttas ló 4497 = 8.2/100

vagyis az összes lóállományunk 13/100 lett hadi célokra alkalmasnak találva.

A ló-állomány szám szerint alig emelkedett, de annál többet haladott az anyag minőségében, míg 1877-ben az összes lóállománynak csak 4.3/100 volt hadi-célokra alkalmas, úgy 1888-ban már 13/100-re emelkedett ezen lovak száma, és örvendetes, hogy ezen emelkedésnél a háttas lovak előnyben vannak.

Mily kedvezőleg tüntetik is fel a felsorolt adatok lótenyésztésünk haladását, ló-anyagunk nagyobb részének silány volta eléggé figyelmeztet, hogy még mindig a kezdet elején állunk — tevékenységünkben tehát lankadunk nem szabad, mert csak így róhatjuk le köszönetünket Kozma Ferencz min. tanácsos irányában, ki fáradságos és terhes munkája közt tanácsával, uttazigazításával soha sem fukarkodott.

Haladásunk a jövő tizedben is biztosítva lesz, ha a tenyésztők úgy mint eddig a telep- és osztályparancsnokságok által támogatva és buzdítva lesznek, mint támogattak és buzdítottak Durmann Antal ezredes, Fadlatah A., Hadai Mihály, Verwporekt Alfréd és Dezső Gyula kapitányok.

(Folyt. köv.)

Kísérlet gazdasági gépekkel.

1888. évi augusztus hó 24-én korán reggel a sertéshizlaló mellett gyűlt össze Dischka Győző, a pécsi kir. állami főreáliskola igazgatója, mint elnök vezetése mellett a gépvizsgáló bizottság és először is a m. kir. állami gépgyárból küldött 575 számmal jelzett cséplőgépet vették vizsgálat alá.

A cséplőgép 7 lóerővel dolgozik és pont 8 1/2 órákor kezdte meg a munkát a püspöki uradalomhoz tartozó Árpádról hozott, kissé szívós buzával. Egynegyed órai munka után 8 3/4 órákor a gép megállított és a felügyeletet vezető Hegedüs Imre, székesegyház uradalmi számtartó ur jelenté, hogy 340 kéve, azaz 17 kereszt gabona csépelte-tett el. A nyert gabonamennyiség azonnal megmértetett és az 520 kg. tiszta buzát és 55 kg. ocsut adott. Igy a gép munkája óránként 20 mm. tiszta buzára tehető, vagyis naponkénti 10 órai munka mellett 200 mmázsa, a mi tekintélyes mennyiségnek nevezhető. Délután a gépet szalmával fűtötték, mert erre a célra is be van rendezve, és az eredmény itt is kitünőnek mondható.

2. Mayer E. és fiai, szombathelyi gazdasági gépgyárosoktól kiállított kettős szántókeke bíraltatott meg. A felszántott talaj szélesség 14 1/2 hüvelyk, barázda mélység 6 hüvelyk. Szükségelt vonóerő 3 bécsi mázsa és 20 font. Az eke ára szállító ke-rekkel 40 ft.

3. U. attól egy drb. magházat készítő kettős eke. Az egyszerre felszántott terület 14 h. széles és 6 h. mély. Vonó erő 2 mázsa 60 ft. Ára 50 ft.

4. Sacn-féle kettős eke. Szántás szélessége 14 1/2 h. mélysége 6 h. Vonó erő 3 m. és 20 ft. Ára 55 ft.

5. Schlick-féle kettős eke. Szántás szélesség 13 h. mélység 6 h. Vonó erő 3 m. és 50 ft. Ára 55 ft.

6. Kvasz Mihály, békés-csabai szabályozható kukoricza sorvetője 10 ft.

7. Schlick-féle előhántóval ellátott mélyítő eke,

Szántás szélesség 9 1/2 h. mélység 9 1/2 h. Vonó erő 5 bécsi mázsa. Ára 45 frt.

8. Reichenauer József, pécsi kovács hármaskéje. Szántás szélesség 21 h. mélység 6 h. Vonó erő 5 1/2 bécsi mázsa.

9. Krieger György mohácsi kovács egyes szántókéje. Szántás szélesség 8 h. mélység 6 h. Vonó erő 2 bécsi mázsa.

10. Mayer E. és fiai szombathelyi gyárából mélyítőke. Szántás szélesség 9 h. mélység 8 h. Ára 34 frt.

11. Lieber József, kővágó-szőlősi kovács egyes szántókéje. Szántás szélesség 8 h. mélység 6 h. Vonó erő 1 m. 30 B. Ára 28 frt.

12. Schlick-féle hármaseke. Szántásszélesség 20 h., mélység 7 1/2 h. Vonó erő 4 m. 20 B. Ára 90 frt.

13. Mayer E. és fiai szombathelyi gyárából hármaseke. Szántásszélesség 20 1/2 hüvelyk, mélység 7 h. Vonó erő 5 bécsi mázsa. Ára 65 frt.

14. Bengyel Ferencz, eszéki kovács egyes szántókéje. Szántásszélesség 8 h., mélység 6 h. Vonó erő 1 1/2 bécsi mázsa.

15. Elversz Nándor, karancsi bérlő gyomirtó boronája.

16. Leszih Miksa, miskolci szabadalmazott buzarostája. Napi munkája 200 mm. Ára 100 frt.

Körjárat a kiállítási területen.

(Folytatás.)

Sternlicht vasedényein túl parafából, illetve parafadugaszokból készített házikót állított ki Nagy Ignác budapesti parafa-kereskedő.

A bádigos ipart Tichi Odön, Csukás Zoltán, Hillebrand Ferencz pécsi és Spitzer Sámuel siklósi bádigosok képviselik. Csaknem valamennyien fürdőkádakat állítottak ki, mintha a fürdő-kád volna a bádigos-ipar remeke. Egyébként értjük, hogy miért van annyi fürdőkád kiállítva; mert gyakorlati, úgy szólván minden uri házban nélkülözhetetlen cikk lévén, legtöbb haszonnal jár a készítése s leginkább remélhető, hogy a kiállításon is el fog kelni. Az egyiknek, és pedig Tichi fűthető s zuhanyos fürdőkádjának, már akadt is vevője. Megvette Körösty Józsefné. Csukás Zoltán fürdőkádakon kívül, melyek különben igen praktikus és ügyes felszerelésűek, nagyon szép bádigosmunkákat állított ki, s ezekért méltán megilleti a műbádigos cím. Van egy torony-tetőre való úgy nevezett „torony-gomb”-ja, mely igen jó izlésre valló csinnal, arányos beosztással s minden ízében finoman, gondosan kidolgozva készült. Az iparszarnok közepén van egy hatalmas nagy akváriumja, mely nemcsak egészben, hanem részleteiben is figyelemre méltó. Az összeállítás igen komplikált s mégis szép összhangban van. A reá alkalmazott szököket nagyban emeli az értékét. A tornacsarnokban is van egy nagy virág-vázája imitált aloeval. Ez is igen csinos darab. Hillebrand Ferencz kiállította saját találmányu kávé-főző készülékeit s egyéb apróbb bádigos műveit egy üvegszekrényben. Ezekon kívül egy egyszerű, de szépen munkált fürdőkádat is állított ki. Jó és tiszta munka jellemzi kiállított tárgyait. Spitzer siklósi bádigos egy kálomista templom miniatúr torony-tetőjével van képviselve kiállításunkon. Kezdetleges munka, de a törekvés, mely a munkán meglátszik, elismerésre méltó.

Ivic Antal pécsi gyáros különböző mérlegeket, súlyokat és borsajtókat állított ki. Ivcis üzlete sokkal hosszabb idő óta áll fenn, mintsem hogy a nevét s gyártmányait hosszabban ismeretnie kellene. Ismerik őt és munkáját széles körben; mert a jó munka, habár lassan is, de biztosan terjeszkedik s napról-napra nagyobb tért hódít. Ma már Ivcisnek oly összeköttetései s vásárlói vannak, akik az üzletnek szilárd alapját biztosítják. Még csak azt jegyezzük meg, hogy e szakmában, egyedüli álló Ivic gyára városunkban.

Schöndorf József pécsi reszelőkovács reszelőket állított ki.

(Folytatjuk.)

NAPI HIREK.

— **A kiállítási korzó** minden este nyer élénkséggben. Hét órakor bezárják a kiállítási csarnokok kapuit és ekkor rágyújt a katonazenekar és varázsintésre ott terem az egész közönség a zenekar mellett, mely 42 emberből áll és kitűnő játékával valódi zenei élvezetet nyújt a közönségnek. Minél jobban besötétül, annál inkább váltja fel az esti a nappali közönséget és ellepi a szép

sétányokat. Mindenhol csoportok alakulnak, élénken elcsevegve, majd a kiállítási vendéglőben terített asztalok mellett foglalnak helyet és ma, midőn épen a kiállítás tartamának második felébe lépünk, kiállítási korzónk elérte azon változatos képét, mely már a kiállítás előtt szemünk előtt lebegett: az öregek a padokon ülnek és megkritizálják az arra menő párokat. Olyan ma már a korzó, mint a táncsterem. Sok szív itt ismeri fel kölcsönös vonalmát, — új ismerettségek köttetnek itt és valódi fővárosias jellegével magában központositja a korzó csaknem egész elegáns közönségünket. Ma már a villamvilágítás hamisságát is megszoktuk és csaknem annak is örülünk, hogy akárcsak ilyen. Az ember roppant békülékeny természetű és kibékül a sorssal. Ugy veszi a dolgokat, a mint vannak és nem mint azokat látni szeretné. Bár sikerülne keresztülvinni, hogy az a korzó soha meg ne szűnjék, ma már szívesen vennék ezt hölgyeink.

— **Trefort miniszter halálához.** Tegnap délután temették el Budapesten Trefort Ágoston tanügyminisztert. A holttestet szerdáról csütörtökre való éjjel szállították az akadémia épületébe, hova egész napon át tolongott a közönség, hogy utolsó pillantást vessen a nagy halott megmeredt vonásaira. Oriási közönség vett részt magán a temetkezési szertartáson, melyet az új veszprémi püspök báró Hornig fényes segédlet mellett végzett. A ravatal telve volt koszorúkkal, melyeket a haza előkelőségei, kezdve a királyi családtól, egész a vidéki tantestületekig, tettek a halott koporsójára. Pécsen a miniszter halálának alkalmából fekete lobogót tüztek ki közintézetekünk és épületeink, így adva külsőleg is jelt azon nagy veszteség fölött, melyet a haza és kiválókép annak tanügye szenvedett.

— **A sertés-kiállítás megnyitása.** Nádosy Kalmán kiállítási elnök tegnap 9 órakor megjelenván, a sertés kiállításon (a sertéshizláló telepen) üdvözölte a jelenlevőket s egy rövid, de válogatott szavakból álló beszédben körülményesen fejtegette a mai sertéskiállítás célját, mely az lenne legfőképp, hogy a vidéki közönség érdeklődését a tenyész állatok okszerű megválasztása iránt minél jobban felkeltse és fokozza, és főhaja az lett volna, hogyha megyénk községek lakossága minél többet állított volna ki, vagyis minél nagyobb mennyiségben lett volna a hazai tenyész-anyag bemutatva, de sajnálattal győződött meg róla, hogy daczára a többszörös felhívásoknak, polgáraink még mindig nagyon csekély részben mutatták be tenyész-anyagukat, melynek oka csakis az egyes községekben hiányos felvilágosítás lehet, ennél fogva kéri elnök a jelenlevő urak szíves közreműködését, hogy hassanak oda mindnyájan, hogy a köznépnél az állattenyésztés iránti érdeklődés fokozódjék s világosítsák fel a községek lakosait arról, hogy a tenyész-állatok helyes és célirányos megválasztása által a sertés-tenyésztést a gazdasági jövedelmeik egyik főtényezőjévé tehetik, s ha ezt polgárságunkkal sikerül megértetni, úgy erősen hiszi, hogy a jövőbeni ilyenmü kiállításon köznépünk tömegesen fog megjelenni tenyész-állataival s így a mai nap célja is el fog érve lenni, melyek után az egybegyűlteket ujjal üdvözölve, a kiállítást megnyitottak nyilváníttja.

— **A sertéskiállítás állománya.** A sertéshizláló telepen hizlálásra tartott sertésektől eltekintve, a következő sertésenyésztők állítottak ki sertéseket: Draskovits Iván gr. (B.-Sellye) 6 drb mangalicza fajút, Nádosy István és Kalmán (Szt.-Lőrincz) 18 db. mangalicza fajút, Nagy Károly (Csakadia) 8—10 db. mangaliczát, Széchenyi Ferencz gr. (Tarnóca) 12 db. yorkschiere-i sertést, Turonyi Biedermann Ottó és Rezső (Mozsgó) 20 drb mangaliczát, Beck Imre (Gerde) 1 db. mangaliczát, Otcoska Géza (Gyula-puszta) 5 drbot, köztük 3 drb poloud china-fajut, Mikes János (M.-Peterd) 20 db. mangalicza és Bergschire keresztezettet, Sidlauer József (Iványi) 22 db. mangaliczát s végül Stern A. és fia (Pata) 14 darab bergschire és mangalicza keresztezést.

— **A pécsi dalárda Pancsován.** A pancsovai férfi-dalegylet f. hó 19—22. napjain tartá zászló-szentelését és egyuttal ünneplé főnnállásának 25. évfordulóját. Az ünnepélyre dalegyletünk is lerándult, hol legszívélyesebben fogadtatott. A zászló-szentelés a Ferencz József téren ment végbe, még pedig a legnagyobb ünnepélyességgel. A zászlószeg beverése alkalmával a kir. törvényszék jelmondata: „Bármily nyelven énekeltek, érzétek mindig magyar legyen!” továbbá a pécsi dalár-

dáé: „Édes hazánk, kedves dalunk, érted élünk, érted halunk!” viharos éljenzést idéztek elő. A zászló felavatásnál 48 koszos leány volt, kik mind fehér ruhában voltak, veres napernyővel, mi az egésznek festői látványt nyújtott. A diszhangverseny 12 számból állott. Dalárdánk Erkel „Ébresztő”-jét énekelte, még pedig oly hatással, hogy ismételni kellett. Ismétlésül „Vinetá”-t énekelte. Az ottani magyarok meglepedéssel szorítottak kezét dalárdánkkal, mondván: „Köszönjük, hogy a magyar névnek és magyar dalnak hazánk e végvárosában is dicsőséget és tekintélyt vívtak ki. Hangverseny után kezdődött csak a valódi élet. Dalárdánk jobbnál-jobb dalokat énekelte. Volt felköszöntés, mely mindig dalárdánkat magasztalta. Kedden az összes vendégek külön hajón Belgrádba rándultak, hol megtekinték a régi várat és az új királyi palotát. Délután külön-vonaton kirándultak Tóptschidenbe, onnét Koschutnyakra, hol erdei ünnep rendeztetett. Innét késő esti órában az összes vendégek Pancsovára visszamentek, dalárdánk pedig Belgrádból hazafelé vette útját. Dalárdánk ismét érdemeit gazdagítja az által, hogy fellépése által városunknak és a magyar névnek dicsőséget szerzett.

— **Az irgalmas-rend legfőbb generálisa,** pater Maria G a s s e r, titkára és Füzy Szaniszló tartományi főnök társaságában csütörtökön este érkezett Pécsre Rómából, hogy a pécsi irgalmas-rendet vizsgálja meg. Az indóháznál P a t a k y Lucidus várta a magas vendéget és hintón, a rend templomának harangzúgása mellett a templom elé hajtottak, melynek bejáratánál a rend valamennyi pécsi tagja teljes diszben várta a vendéget, míg t. Nemes Honor üdvözlétül átadta a keresztet. Erre rövid isteni tisztelet következett, mely Te Deummal kezdődött. A fényes isteni tiszteletet nagy számú közönség hallgatta meg.

— **A kiállítás és a vásár.** Nem nagy reményekkel jöttek közénk az idegen kiállítók. Nem gondoltak annyira az üzlettel, mint hogy gyártmányaikat bemutatva, új piacot szerezzenek azoknak. De minthogy nincs üzletember, kinek életozélja nem az volna, hogy üzleteket csináljon, a mi kiállítóink is vásárt csapnak kiállítási tárgyaikkal és elmondhatjuk, meglehetősen eredményen. Ha végig megyünk a kiállítási csarnokokon, minden lépten-nyomon e felirattal találkozunk: Megvette X. Y. Így még ezen tekintetben sem fognak üzletembereink panaszkodhatni. Mint hogy pedig idegenek csak annyiban bocsáttattak be, hogy gyártmányaikat helyben alig lehetne feltalálni, alig hisszük, hogy a pécsi kereskedelmi világra ebből tényleges kár háramolnék, sőt mint épen legtekintélyesebb kereskedőink mondják, minden évben szünetelt ez időben az üzlet, míg a rendkívül nagy idegenforgalom lendületet és pezsgő életet hoz az üzletvilágba. Minden körülmény között tehát a kiállítás úgy a pécsi, mint az idegen kereskedelmi világra csak üdvösnek mondható.

— **Kevés a vasúti kocsi.** Több oldalról vesszük a panaszt, hogy Pécsből kiinduló vasutársaságaink a szokatlan nagy mérvű személyforgalomra — mely a kiállítás megnyitása óta folyton még emelkedik — nincsenek kellőképp berendezkedve, és így nemcsak hogy sokszor egy személykocsiba többet dugnak be 10 embernél, sokszor még ez a radikális mód sem használ és kinek jókor nem sikerül helyet kaparítani, gyakran még le is marad a vonatról és tovább kénytelen vendégszeretettünket igénybe venni, mint ez eredetileg szándékában állott. Ajánlatos volna tehát ily kellemetlen fennakadások elkerülése végett, ha ezen abnormis állapotra felhivatnék a vasútak központi igazgatósága, hogy gondoskodjék a kellő mennyiségű vasúti kocsikról, mert ily kezdetleges intézkedések alig képesek az utazási kedv emeléséhez hozzájárulni.

— **A kiállítás tolvaja elítélve.** Említettük már, hogy a felső kiállításon valami L é g r á d y József nevű málomi polgár a közimunkák közt nézdegelve, gusztust kapott egy ott ékeskedő csinos kis pénztárczára. Mikor azt hitte, hogy senki sem látja, hirtelen zsebébe csuszította a kis portékát és tovább akart illanni. Csakhogy az volt ám a baj, hogy nagyon is látták ökelme dolgát. Utána is futottak, megfogták, marasztalták, pedig hát ő már végig nézett ott mindent. De még valamit nem látott — mint a bíróság előtt is vallotta — a dutyi négy falát. Nos hát most ezt is megmutatják neki. A pécsi járásbírósa a lehető legnagyobb gyorsasággal tárgyalta a Légrády koma lopási ügyét s ma már a hozott ítélet folytán benn is ül

Légrády a fogházban, kit a járásbiróság ünbeismerése alapján 14 napi önköltségen viselendő fogházra ítélte. Légrády megnyugodott az ítéletben és nem főlebbezett s most már az ügyészség vendégszeretettel élvezve elmélkedik a fölött, hogy ami kiállítás, az nem ingyen vásárlja; azt csak mutogatják, de szó nélkül oda nem adják.

— **Rezervisták bevonulása.** Tegnap este 600 rezervista az 52. gyalogezredből Budapestre rándult a nagy gyakorlatokra. A különböző falkákból itt összegyűlt katonaság a Littke-kaszárnyában gyülekezett, hol fölvettek a mondurt és a vasutra indultak, honnét külön vonattal rándultak fel egy kapitány vezetése alatt Budapestre. Rendkívül érdekes volt a pályaudvaron a búcsu, kinek anyja, kinek testvére, kedvese vagy menyasszonya jött ide le búcsuzni, mintha csak háborúba vitték volna a legényeket. Pedig ez egész gyakorlat csak 4 hétig tart és sem Budapest sem Pilis-Csaba nincsenek messze a szülőföldtől. Kár azokért a könyekért, melyeket itt hiába ontottak. Csak megnehezítik azok a fiatalságnak a válást — az édes otthonból.

— **Horgolt monogrammok.** A női kézimunka kiállításról közölt tudósításban elkerülték tudósítónk figyelmét Molnár Mihályné kiállított kézimunkái, pedig megérdemlik ezek, hogy velük külön is foglalkozzunk. Molnárné, ki kézimunkával szenvedélyesen foglalkozik, horgolt monogrammot is állított ki, mely szép kivitele és újdonságánál fogva érdemel különös megtekintést. Nem csalódunk, ha azt tartjuk, hogy a monogramvarrás ez új változása csakhamar utánzásra és követőkre fog találni. Ugyancsak figyelmet érdemelnek Molnárné többi kiállított kézimunkái is, melyeket egy szegény árva gyermek neveltetése céljából sorsol ki. A szép tárgyakra bizony akad majd elég — szerencsekereső, az árva gyermek érdekében.

Hirdetések:

NEMZETI SÖRÖDE.

Széchenyi-tér,

a Ribay-kávéház alatt.

Elsőrangú étterem.

☛ Jó borok. ☛

== Naponta friss csapolás. ==

Minden vasárnap

czigányzené.

„Szalády-kávé”

a birodalom legjobb mellékkávéja.

„Hungária-kávé”

tisztán használva pótolja a drága ázsiai kávét s a mellett mint jóhatású háziszser gyomor- és bélhurut, rossz emésztés s több bajok ellen biztos segínyt nyújt.

A kiállításon (nyári szinkör) megtekinthető.

Pécsett kapható minden előkelő fűszerkereskedésben.

Kitűnő minőségű
francia baraczk
és
torzsátlan körte
naponkint frissen a fáról szedve
a Nepomuk-utcza 10. sz. a.
levő kertben (a posta mellett) jutányos áron kapható.
Nagyobb megrendelések a szállítást megelőzőleg legalább egy nappal korábban alulirotnál ugyanott teljesítendő.
Id. Waisz Antal.

Scholtz A. és Fia
SÖRCSARNOKA
ÉS
ÉTTERME
a kiállítás területén, a gyermek-kert helyiségében.
Mindennap délben és este cigányzene.
Kedden és szombaton este a
KATONA-ZENEKAR
hangversenyez.

Legújabb és legfinomabb uri és gyermek-kalapok

a kiállítás tartama alatt különösen

olcsó gyári áruk

mellett adatnak el

a **MANDL-féle üzletben**

Pécsett, Irgalmasok-utcájában.

Zelesny Károly

udvari fényképész

☛ Pécsett, Loewy-féle palota, ☛

az Irgalmasok temploma átellenében.

Mindennemű felvételek a legfinomabb kivitelben.

Kaphatók

a pécsi székesegyház freskóinak fényképei.

14 carton 12 frt.

Eppen most jelent meg a

„KIÁLLITÁSI KALAUZ”

☛ UTMUTATÓ ☛

A PÉCSI ÁLTALÁNOS MŰ-, IPAR-, TERMÉNY- S ÁLLATKIÁLLÍTÁSRA

== Gazdag tartalommal. ==

Ára 60 kr.

Kapható minden könyvkereskedésben és a dohánytözsdén.